

***SPRÁVA O PLNENÍ ÚLOH ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR
V ROKU 2002 A ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA
ROK 2003***

I. VYHODNOTENIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR ZA ROK 2002

Rok 2002 bol zo zahraničnopolitického hľadiska pre Slovenskú republiku nepochybne historickým medzníkom. Išlo o rok, v ktorom sa realizovali rozhodnutia týkajúce sa hlavných priorít doterajšej zahraničnej politiky Slovenskej republiky. Pre napĺňanie cieľov zahraničnej politiky SR bol mimoriadne dôležitý summit NATO v Prahe a summit EÚ v Kodani.

Význam úspechu Slovenskej republiky v integračnom úsilí zvyčajne skutočnosť, že Slovenská republika bola v oboch integračných procesoch v ich záverečných fázach popredným kandidátom. Zo zahraničnopolitického hľadiska bola Slovenská republika bezproblémovým štátom a jedným z hlavných kandidátov v oboch procesoch.

Úsilie slovenskej diplomacie tak korunovalo nasadenie, strategické plánovanie, ako aj súčinnosť jednotlivých zložiek celej spoločnosti. Získanie pozvania do NATO a ukončenie prístupových rokovaní Slovenskej republiky s EÚ v Kodani vytvorili základný predpoklad pre završenie snáh Slovenskej republiky o pevné ukotvenie v spoločnosti demokratických, slobodných a prosperujúcich štátov.

Slovenská republika v oblasti európskej integrácie naplnila svoje ciele stanovené v Zameraní zahraničnej politiky SR na rok 2002. Na decembrovom zasadnutí Európskej rady v Kodani Slovenská republika ukončila prístupové rokovania o vstupe do **Európskej únie**. Ukončenie rokovaní otvorilo cestu k podpisu prístupovej zmluvy a jej následnej ratifikácii a priblížilo tým členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii na dosah.

Oblasť rokovaní pokrývala celé spektrum pôsobnosti štátu. Výsledok predstavuje prijateľný kompromis tak z hľadiska Slovenskej republiky, ako aj z hľadiska členských krajín Európskej únie. Dojednané podmienky vstupu, najmä v oblasti hospodárskej, predstavujú len prechodné usporiadanie pomerov medzi Európskou úniou a Slovenskou republikou, ktoré má zabezpečiť čo najhladšie etablovanie sa Slovenskej republiky v Európskej únii. Trvalý prínos integrácie do Európskej únie spočíva v skutočnosti, že Slovenská republika sa stáva členom politicky a hospodársky stabilného priestoru založeného na hodnotách slobody, demokracie a právneho štátu a súčasne sa stáva subjektom rozhodovania na európskej úrovni, čím získava nové pole pôsobnosti pre presadzovanie svojich záujmov.

Slovenská republika realizovala svoju integračnú politiku voči EÚ v roku 2002 v priaznivých vonkajších i vnútorných podmienkach. Komplexným odrazom stavu prípravy Slovenskej republiky na vstup do Európskej únie bola októbrová Pravidelná správa Európskej komisie. Správa bola pozitívna a potvrdila, že Slovenská republika plnila politické a ekonomické kritériá, mala fungujúce a otvorené trhové hospodárstvo a dosiahla dostatočný pokrok v oblasti makroekonomickej stabilizácie a ekonomickej reformy. Pokračovanie v súčasných reformách Slovenskej republiky umožní čeliť konkurenčnému prostrediu Európskej únie. Slovenská republika dosiahla aj vysokú úroveň prispôsobenia sa *acquis* a uskutočnila veľký pokrok v oblasti zabezpečenia adekvátnych administratívnych a súdnych kapacít. Zo správy vyplýva, že Slovenská republika bola jednou z dvoch kandidátskych krajín, ktoré plnili svoje záväzky bez omeškania. Podľa správy by SR mala vyvinúť viac úsilia v oblasti vymáhateľnosti práva, boja proti korupcii a zvyšovania administratívnych kapacít.

Z hľadiska posunu rokovaní bol kľúčovým mimoriadny summit Európskej rady v októbri 2002 v Bruseli, ktorý zadefinoval pozície EÚ v senzitívnych otázkach finančného balíčka. Celý november sa niesol v duchu intenzívnych rokovaní medzi EÚ a jednotlivými prístupujúcimi krajinami, pričom konečný výsledok bol prijatý až na decembrovom

rodanskom summite Európskej rady. Slovenská republika v konečnom dôsledku dohodla s EÚ realizáciu svojich zámerov: pozitívnu rozpočtovú situáciu v roku 2004, rovnováhu práv a záväzkov, ako aj akceptovateľnú výšku priamych platieb a kvót.

V roku 2002 začala vláda Slovenskej republiky realizovať externú integračnú komunikačnú stratégiu s cieľom zvýšiť v členských krajinách informovanosť o Slovenskej republike ako o budúcom členovi únie, ktorý je politicky, ekonomicky a spoločensky pripravený na členstvo. Zámerom bolo taktiež efektívne reagovať na obavy a pochybnosti súvisiace so vstupom SR do EÚ.

V hodnotenom období prebiehal medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou intenzívny politický dialóg na všetkých úrovniach, ktorý svojou kvalitou i frekvenciou odzrkadľoval blížiaci sa vstup Slovenskej republiky do Európskej únie. Slovenská republika koordinovala svoj postup so Spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Európskej únie. Vyjadrovala tým už v prístupovom procese podporu spoločným pozíciám a stanoviskám únie na medzinárodných fórach a de facto vystupovala ako člen Európskej únie. Slovenská republika taktiež aktívne diskutovala s Európskou úniou s cieľom harmonizovať náš príspevok do Spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s príspevkami ostatných krajín. Uskutočnili sa aj prvé konkrétne kroky smerom k vybudovaniu spoločnej poľsko-česko-slovenskej brigády pre mierové operácie pod vedením EÚ a NATO.

Prostredníctvom svojich zástupcov v Konvente o budúcnosti Európy (za vládu SR a NR SR) sa Slovenská republika aktívne zúčastňovala na diskusii o budúcnosti Európskej únie. Aktívnu úlohu v tomto procese zohrával Národný konvent o európskej budúcnosti Slovenska, ktorý mal za úlohu stimulovať celonárodnú diskusiu k základným otázkam budúcnosti Európy. Výsledkom práce Konventu o budúcnosti Európy by mal byť návrh ústavnej zmluvy Európskej únie konsenzuálne prijatý v pléne.

V oblasti integrácie do euroatlantických bezpečnostných štruktúr vyvinula Slovenská republika maximálne úsilie, aby na novembrovom summite v Prahe obdržala pozvánku od **Severoatlantickej aliancie** a začala tak prístupové rokovania do tejto organizácie. Slovenská republika sa získaním pozvánky zaradila medzi sedem úspešných kandidátov najväčšieho a najambicióznejšieho rozšírenia v histórii NATO a otvorila si tým cestu do transatlantického bezpečnostného priestoru, ktorý z hľadiska efektívnosti a poskytovaných garancií je najvhodnejší pre zabezpečenie bezpečnosti SR. Súčasne tým Slovenská republika popri členstve v Európskej únii získava ďalšiu platformu pre prezentovanie svojich postojov a presadzovanie záujmov v otázkach globálnej politiky.

K tomuto významnému úspechu slovenskej zahraničnej politiky prispelo pokračovanie reformy armády, reforiem v politickej, hospodárskej, legislatívnej oblasti, ako aj v oblasti bezpečnosti a tvorby zdrojov.

Významný kvalitatívny posun nastal v politickom dialógu medzi Slovenskou republikou a NATO. Dôkazom toho bolo pokračovanie stykových aktivít nielen na najvyššej úrovni, ale najmä rozšírenie spolupráce na nižšej politickej a odbornej úrovni.

Popri intenzifikácii bilaterálnej relácie Slovenskej republiky s NATO a jeho členskými krajinami sa SR aktívne zapájala i do spoločných aktivít vo formáte V-10. Spolupráca v rámci Vilniuskej skupiny V-10 predstavovala možnosť prezentácie skúseností SR z procesu prípravy na členstvo v NATO a pôsobenia voči Aliancii pri presadzovaní spoločných záujmov kandidátskych krajín.

V rámci prípravy na členstvo Slovenská republika v septembri odovzdala NATO štvrtý Ročný národný plán prípravy na členstvo v NATO na rok 2003, ktorý bol predstaviteľmi NATO zhodnotený ako doteraz najlepší. Podpísaním Štatútu Stálej delegácie

Slovenskej republiky pri NATO ministrom zahraničných vecí a ministrom obrany SR sa vytvorili predpoklady pre plnohodnotné fungovanie zastúpenia pri NATO.

Positívne výsledky sa dosiahli i v oblasti spolupráce v rámci Euroatlantickej partnerskej rady (EAPC) a Partnerstva za mier (PZM), predovšetkým vďaka angažovanosti v otázkach bezpečnosti euroatlantického priestoru, ako i schopnosti prispievať k aktivitám NATO a krajín EAPC. Pre Slovenskú republiku predstavovali konkrétne aktivity EAPC/PZM v rámci všetkých existujúcich partnerských mechanizmov vhodné nástroje prípravy na členstvo v NATO. Posilňovanie jednoty euroatlantického spoločenstva prostredníctvom spoločných aktivít a spolupráce bolo tou najlepšou odpoveďou na novodobé bezpečnostné výzvy a riziká. Z hľadiska dôležitosti Parlamentného zhromaždenia NATO v procese rozširovania NATO možno pozitívne oceniť i posilnenie spolupráce na parlamentnej úrovni medzi SR a PZ NATO.

V samotnom závere minulého roka sa uskutočnili prístupové rozhovory s NATO, ktoré potvrdili politické, právne, rozpočtové a vojensko-obranné záväzky Slovenskej republiky smerom k NATO. Úspešné zavŕšenie prístupových rozhovorov je predpokladom podpísania prístupového protokolu, ktorý bude následne predložený parlamentom členských krajín NATO na ratifikáciu.

Popri integračnom úsilí v rámci Európskej únie a NATO uplatňovala Slovenská republika v **multilaterálnej relácii** svoje záujmy aj na ďalších fórach.

Prioritu v tomto smere aj v minulom roku predstavovalo pôsobenie Slovenskej republiky v rámci **Organizácie spojených národov**. Slovenská republika vychádzala v tejto činnosti z kľúčových politických dokumentov dohodnutých na Miléniovom summite OSN a na nadväzujúcich konferenciách o financovaní pre rozvoj v Monterrey a o trvalo udržateľnom rozvoji v Johannesburgu. Slovenská republika vystupovala na pôde OSN a v ďalších medzinárodných organizáciách aktívne v súlade s určenými prioritami a cieľmi zahraničnej politiky Slovenskej republiky a v konkrétnych prípadoch vychádzala zo smerníc schválených vládou Slovenskej republiky. Dôležitým prvkom postupu Slovenskej republiky na multilaterálnych fórach bola už vyššie spomínaná koordinácia s Európskou úniou. Dôraz sa kládol na dve prioritné oblasti pôsobenia – problematiku medzinárodného mieru a bezpečnosti, vrátane otázky boja proti terorizmu, a problematiku medzinárodného práva. Slovenská republika patrila aj naďalej k významným prispievateľom do mierových síl OSN. V závere roku 2002 pôsobilo 614 príslušníkov v siedmich mierových operáciách: na Cypre (kde zodpovedá za jeden z troch sektorov), v Etiópii-Eritrei, vo Východnom Timore, v Sýrii na Golanských výšinách, v Iraku, v Jeruzaleme a v Sierra Leone. Občania Slovenskej republiky dostali ponuku zúčastniť sa inšpekcií v Iraku v rámci UNMOVIC. V novembri 2002 vymenoval generálny riaditeľ FAO - OSN pre výživu a poľnohospodárstvo M. Kadlečíkovú za predstaviteľku FAO pre strednú a východnú Európu.

V roku 2002 sa aj zásluhou slovenskej diplomacie posilnilo zastúpenie Slovenskej republiky Slovenská republika v medzinárodných organizáciách. SR získala niektoré významné posty a výkonné funkcie v orgánoch medzinárodných organizácií. Vo februári 2002 vymenoval GT OSN B. Schmögnerovú za výkonnú tajomníčku Európskej hospodárskej komisie. Pri následnom rozšírení sa stala členkou dvadsaťosemčlenného kabinetu GT OSN (senior management group). V období január-máj stály predstaviteľ (SP) Slovenskej republiky v Ženeve predsedal Európskej hospodárskej komisii OSN. SP Slovenskej republiky vo Viedni pôsobil ako podpredseda v Byre Komisie OSN pre narkotické látky, v Prípravnom byre Konferencie CTBT. V októbri 2002 slovenského experta P. Tomku Valné zhromaždenie OSN a Bezpečnostná rada OSN zvolili za sudcu pätnásťčlenného hlavného súdneho orgánu OSN – Medzinárodného súdneho dvora.

Zahraničnú politiku v oblasti **kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia** realizovala Slovenská republika prostredníctvom multilaterálnych fór, ako OSN - 1. výbor, Komisia OSN pre odzbrojenie, Konferencia o odzbrojení a tiež samostatné rokovacie fóra a implementačné orgány odzbrojovacích zmlúv a kontrolných režimov, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou alebo členom.

V rámci Európy zohrávali v slovenskej multilaterálnej diplomacii hlavnú úlohu najmä Rada Európy a OBSE, ktoré popri NATO a EÚ dotvárajú politický a bezpečnostný rámec usporiadania Európy.

Slovenská republika plnila úlohy spojené s členstvom v **Rade Európy**, ktorých vyhodnotenie sčasti vykonával monitorovací a kontrolný mechanizmus orgánov Rady Európy. V rámci tohto procesu boli výsledky dosiahnuté Slovenskou republikou hodnotené pozitívne. Drobné nedostatky (spoločné pre transformujúce sa krajiny) sa v spolupráci s príslušnými orgánmi Rady Európy priebežne odstránili. Slovenská republika sa dostala z pozície prijímateľa pomoci do pozície vyspelej členskej krajiny, od ktorej sa očakáva donorský prístup k aktivitám Rady Európy.

V hodnotenom období pôsobila Slovenská republika v **Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe** ako medzinárodne etablovaný a vnútorne stabilný štát s jasne vyhranenými pozíciami vo všetkých troch dimenziách bezpečnosti podľa koncepcie OBSE. Slovenská republika vystupovala v komplexnom politickom dialógu OBSE aktívne a principiálne, či už spoločne so skupinami štátov ako ich rovnocenný partner alebo samostatne. Keď sa predmetom diskusie stali základné princípy ochrany národnostných menšín v súvislostiach vzťahov medzi susednými štátmi, zásadná, uvažlivá a objektívne vyargumentovaná pozícia Slovenskej republiky získala podporu účastníckych štátov OBSE. Došlo k viacerým stretnutiam s Vysokým komisárom OBSE pre národnostné menšiny R. Ekúsom na úrovni predsedu vlády a ministra zahraničných vecí, na ktorých bola prediskutovaná uvedená problematika. Slovenská republika ako účastnícky štát participovala na činnosti OBSE aj prostredníctvom účasti v dlhodobých misiách (Kosovo, Gruzínsko, Macedónsko, Moldavsko, Chorvátsko, Azerbajdžan, Náhorný Karabach). Slovenská republika splnila svoje záväzky vyplývajúce z Istanbulskeho summitu OBSE.

Ekonomický rozmer diplomacie zohrával dôležitú úlohu aj v roku 2002, kedy vrcholili rokovania Slovenskej republiky s Európskou úniou o prístupení a hospodárske ukazovatele ovplyvňovali výsledky rokovaní, ako aj pre dlhodobý negatívny trend zahraničného obchodu Slovenskej republiky. Rok 2002 bol druhým rokom členstva SR v **Organizácii pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD)**. Slovenskej republike sa podarilo úspešne začleniť do práce tejto prestížnej organizácie. Slovenskí odborníci sa v priebehu roka zúčastňovali na aktivitách 140 výborov a pracovných skupín OECD. Na jednotlivých fórach aktívne pôsobilo viac ako sto delegácií na rôznych úrovniach z ústredných orgánov štátnej správy. Slovenská republika sa tak za dva roky od vstupu stala plnohodnotným partnerom najvyspelejších krajín sveta.

V priebehu roka 2002 sa v rámci **Svetovej obchodnej organizácie (WTO)** Slovenská republika aktívne zapájala do prebiehajúcich mandátovaných rokovaní v oblasti poľnohospodárstva a služieb a rokovaní v ďalších oblastiach podľa mandátu Rozvojovej agendy z Dohy a taktiež sa aktívne zúčastňovala na formálnych a neformálnych zasadaniach a rokovaniach riadnych aj špeciálnych negociačných orgánov WTO, kde celkový počet zasadaní prekročil 1000. Pod koordináciou MH SR sa na týchto rokovaniach zúčastňovali experti jednotlivých rezortov, na ktorých prezentovali a presadzovali obchodno-politické záujmy Slovenskej republiky. MZV SR aktívne participovalo na zasadnutiach Výboru pre obchod a rozvoj a na rokovaniach Generálnej rady.

V roku 2002 bola Slovenská republika predsedajúcou krajinou **Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA)**. Spolupráca sa odvíjala od Plánu aktivít CEFTA na rok 2002 a zamerala sa najmä na riešenie najcitlivejších otázok spoločného záujmu, ako napr. obchodu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami, uplatňovania ochranných opatrení a vzájomného uznávania certifikátov a výsledkov skúšok. V priebehu roka 2002 sa uskutočnilo množstvo zasadnutí a rokovaní, na ktorých Slovenská republika presadzovala svoje záujmy, ako aj záujmy krajín CEFTA týkajúce sa jednotlivých oblastí rozvojovej agendy z Dohy.

V **medzinárodnoprávnej oblasti** sa MZV SR v rámci svojej pôsobnosti sústredilo na presadzovanie a obhajobu práv a záujmov Slovenskej republiky. Slovenská republika sa aktívne zapájala do procesu zriaďovania stáleho **Medzinárodného trestného súdu**.

V rámci implementácie rozsudku Medzinárodného súdneho dvora (MSD) v spore o sústavu vodných diel **Gabčíkovo-Nagymaros** pokračovali v roku 2002 spoločné rokovania Pracovnej skupiny pre právne otázky, ktorej cieľom bolo v prvej fáze pristúpiť k vypracovaniu textu medzivládnej dohody, ktorá by stanovila základné zásady realizácie rozsudku MSD tiež na základe výsledkov práce Pracovnej skupiny pre vodohospodárske, ekologické, plavebné a energetické otázky. Od októbra 2001 do apríla 2002 sa uskutočnili s maďarskou stranou štyri rokovania Pracovnej skupiny pre právne otázky, avšak vzhľadom na diametrálne odlišné stanoviská k svojim mandátom a rozdielny výklad ustanovenia rozsudku MSD z 25.9.1997 sa nepodarilo dosiahnuť pokrok ohľadne návrhu textu dohody.

Slovenská republika sa v roku 2002 aktívne zapájala do medzinárodných aktivít pri presadzovaní a dodržiavaní **ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám**. Slovenská republika je zmluvnou stranou väčšiny mnohostranných dohovorov v oblasti dodržiavania ľudských práv. V tomto kontexte Slovenská republika podporovala úsilie medzinárodného spoločenstva o posilnenie a reformu ľudsko-právneho mechanizmu, vrátane efektívnejšieho fungovania monitorovacích orgánov systému zmluvných orgánov (*treaty bodies*), a hlásila sa k myšlienke dôslednej implementácie ľudskoprávných dokumentov na národnej úrovni.

Vyšehradská spolupráca (V4), ako neinštitucionalizovaná spolupráca Slovenskej republiky, Českej republiky, Poľska a Maďarska, ktorá patrí medzi priority zahraničnej politiky SR, potvrdila v uplynulom období svoju opodstatnenosť. V4 ukázala, že prostredníctvom dialógu je schopná riešiť existujúce otvorené otázky a zblížovať stanoviská príbuzných stredoeurópskych krajín, čím sa posilňovala stabilita a bezpečnosť celého regiónu. Spolupráca V4 je pre svoje hodnoty oceňovaná zo strany členských krajín EÚ, NATO a celého demokratického spoločenstva. V4 môže byť oporou medzinárodného spoločenstva pri riešení akútnych problémov na medzinárodnej scéne.

Doterajšie pôsobenie SR ako predsedníckej krajiny vo V4 je hodnotené ostatnými členskými krajinami V4 pozitívne. Členskými krajinami V4 bol ocenený slovenskou stranou vypracovaný program predsedníctva SR vo V4. Úspešná implementácia záverov zmienovaných aktivít demonštruje výhodnosť a opodstatnenosť vyšehradského zoskupenia.

Rozvoju vzájomnej spolupráce členských krajín V4 napomáha svojou prácou Medzinárodný vyšehradský fond spolu so sekretariátom MVF v Bratislave.

Vzhľadom na skutočnosť, že spolupráca malých a stredných krajín je pri presadzovaní svojich záujmov realitou, existuje motivácia členských krajín V4 pokračovať v spolupráci aj po vstupe týchto krajín do EÚ.

Rozvoj **bilaterálnych vzťahov** Slovenskej republiky bol v roku 2002 podmienený prioritami v oblasti európskej a transatlantickej integrácie. V hodnotenom období boli bilaterálne vzťahy nasmerované hlavne na získanie podpory relevantných štátov pre vstup do

Európskej únie a NATO. Popri tom bol bilaterálny rozmer slovenskej diplomacie vedený úsilím o ďalší rozvoj vzťahov so susednými krajinami. V ekonomickej oblasti dominovala snaha o diverzifikáciu a ďalšie prehĺbovanie hospodárskych a obchodných stykov.

Vo vzťahoch so **susednými krajinami** mali v minulom roku osobitné miesto vzťahy s **Českou republikou**. Pokračoval intenzívny politický dialóg charakterizovaný kontaktmi a spolupracou v prakticky všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach, od pracovno-expertnej až po vysokú politickú. Bola dosiahnutá istá koordinácia a spolupráca v prístupovom procese do Európskej únie. Príznačná bola jednoznačná podpora vstupu Slovenskej republiky do NATO. Podarilo sa zachovať výraznú dynamiku rozvoja vzťahov s **Rakúskou republikou**, pričom akcent bol položený do rozvoja prihraničnej spolupráce a na budovanie infraštruktúry. Zintenzívnila sa aj spolupráca s **Poľskou republikou**, s ktorou boli koordinované postoje v integračnom procese. Poľsko aktívne podporovalo vstup Slovenskej republiky do NATO. Došlo k návštevám na najvyššej úrovni, ktoré prispeli aj k zintenzívneniu ekonomickej spolupráce. Bola posilnená cezhraničná spolupráca. Zahraničná politika Slovenskej republiky vo vzťahu k **Maďarskej republike** vychádzala z potreby udržať pozitívne vzťahy dosiahnuté na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni. V hodnotenom období boli naše vzťahy poznačené otvorením otázky tzv. Benešových dekrétov, ako aj problematikou Zákona o Maďaroch žijúcich v susedných krajinách. Slovenská diplomacia pokračovala v snahe nájsť také riešenie tejto otázky, ktoré by zohľadnilo naše zásadné pripomienky k tejto norme. Kladne vplývala na dvojstranné styky podpora prijatia Slovenskej republiky do NATO zo strany Maďarska i výmena skúseností z prípravy na členstvo v Európskej únii.

V júni 2002 vyvrcholili bilaterálne vzťahy s **USA** prijatím prezidenta R. Schustera v Bielom dome. Spolu s januárovým prijatím predsedu NR SR tak prvýkrát v histórii samostatnej Slovenskej republiky boli v priebehu jedného volebného obdobia prijatí všetci najvyšší predstavitelia Slovenskej republiky americkými partnermi. Bezprostredne po skončení pražského summitu NATO pricestoval do Slovenskej republiky minister obrany USA, ktorý potvrdil zaradenie Slovenskej republiky medzi spojencov USA. Potvrdením podpory Slovenska v jeho zahraničnopolitickom úsilí bola v júni 2002 aj prvá oficiálna návšteva prezidenta SR v **Kanade**. Kanadskí predstavitelia podporili reformné kroky vlády SR a jej euroatlantické integračné ambície, čo sa prejavilo aj výrazným posunom vo vzájomných vzťahoch vo všetkých oblastiach, vrátane ekonomickej diplomacie.

Vo vzťahu ku krajinám **západnej Európy** dominovalo rovnako úsilie o získanie ich podpory pre naše integračné ambície. V tomto smere patrilo medzi prioritné krajiny **Nemecko**, kde sa udržiavali vzťahy na spolkovej, ako aj na krajinskej úrovni. K prehĺbeniu vzájomných vzťahov prispeli aj oficiálne a pracovné návštevy najvyšších predstaviteľov oboch krajín. Nemecko v hodnotenom období bolo najväčším investorom a najvýznamnejším obchodným partnerom Slovenska. Vzťah k **Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska** v roku 2002 vychádzal predovšetkým z faktu, že táto krajina bola poverená monitorovaním SR v prístupovom procese do NATO, ale aj z potreby zvýšenej intenzity bilaterálneho vyjednávania v rámci prístupového procesu do Európskej únie. Naďalej pokračoval trend posilňovania vzájomnej spolupráce, avšak nepodarilo sa odstrániť vízovú povinnosť pre slovenských občanov. Britská strana požaduje od Slovenskej republiky záruky, že po prípadnom zrušení víz nedôjde k opätovnému nárastu žiadateľov o azyl. **Írsku** bola venovaná pozornosť vzhľadom na opakované referendum o Zmluve z Nice, ktoré napokon odstránilo poslednú prekážku rozširovania EÚ. I keď medzi Slovenskom a **Francúzskom** existuje politický dialóg na vysokej úrovni, v roku 2002 vzhľadom na prezidentské a parlamentné voľby vo Francúzsku bol menej intenzívny. O to intenzívnejšie sa rozvíjala ekonomická a kultúrna spolupráca.

Vo vzťahu k **Holandskému kráľovstvu** naďalej pokračovala predovšetkým hospodárska spolupráca. Holandsko sa stalo druhým najväčším investorom na Slovensku.

Bilaterálna spolupráca s **Belgickým kráľovstvom** pokračovala v udržiavaní politického dialógu a v ďalšom rozvoji spolupráce s belgickými regiónmi a spoločnosťami. Slovensko-**luxemburské** vzťahy dosiahli najvyššiu úroveň a vytvorili tak ďalšie predpoklady pre rozvoj najmä ekonomickej spolupráce. Špecifický impulz rozvoju vzťahov Slovenskej republiky s uvedenými krajinami dodáva rozvíjajúca sa **spolupráca V4-Benelux**.

V hodnotenom období došlo k zintenzívneniu kontaktov na najvyššej úrovni s **Talianskom** sprevádzanom posilnením obchodnej a kultúrnej spolupráce, rozšírením zmluvnej základne a rozvojom priamych stykov na úrovni regiónov a obcí. Oficiálna návšteva **španielskeho** kráľa Juana Carlosa v Slovenskej republike, ale aj španielske predsedníctvo v EÚ v prvej polovici 2002 prispelo k vyššej kvalite bilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach, najmä v ekonomickej. Vzťahy medzi Slovenskou republikou a **Portugalskom** boli zamerané na plnenie záverečných úloh spojených s integráciou Slovenskej republiky do Európskej únie a NATO.

Slovenská republika pristupovala k rozvoju bilaterálnych vzťahov s **Dánskym kráľovstvom** predovšetkým s ohľadom na dánske predsedníctvo v EÚ v 2. polroku 2002. Dánska diplomacia svojou aktívnou prácou výrazne napomohla ukončeniu prístupových rokovaní s EÚ. Bilaterálne vzťahy so **Švédskym kráľovstvom** zaznamenali kvalitatívny vzostup, ktorého vyjadrením bola prvá oficiálna návšteva švédskeho kráľovského páru v Slovenskej republike. Vo vzťahu k **Nórskemu kráľovstvu** sa nepodarilo splniť dlhodobý cieľ v stykových aktivitách, a to pripraviť návštevu nórskeho kráľovského páru v SR. Ciele spolupráce s **Fínskom** boli čiastočne splnené, politický dialóg na najvyššej úrovni však nedosiahol konkrétnu podobu. Slovensko-**islandské** vzťahy ani v uvedenom období nevychádzali za rámec všeobecných bilaterálnych vzťahov.

Dynamický politický dialóg prebiehal s **Helénskou republikou** a vyvrcholil prvou oficiálnou návštevou gréckeho prezidenta C. Stephanopoulosa v SR, ktorá poskytla množstvo impulzov pre ďalší rozvoj dvojstranných vzťahov a spolupráce v multilaterálnej oblasti. Aj v roku 2002 sa podarilo zachovať vysokú intenzitu slovensko-**tureckých** vzťahov vo všetkých oblastiach spoločného záujmu. Uskutočnila sa historicky prvá oficiálna návšteva prezidenta Tureckej republiky v SR.

Východiskom pre pôsobenie zahraničnej politiky Slovenskej republiky v troch **pobaltských republikách** bol v roku 2002 jednoznačný záujem o rozvoj vzťahov s týmito kandidátskymi krajinami Európskej únie a aspirantmi na členstvo v NATO. Boli uskutočnené viaceré bilaterálne návštevy na vysokej úrovni, ktoré podporovali rast vzájomného obchodu, najmä s **Litvou** a **Lotyšskom**. Nepodarilo sa uskutočniť revíziu zmluvnej základne s Litvou a s **Estónskom**.

V hodnotenom období sa zintenzívnil politický dialóg s **Rumunskom** na úrovni najvyšších predstaviteľov a členov vlád tak v rámci oficiálnych a pracovných bilaterálnych stretnutí, ako aj kontaktov na multilaterálnych akciách. Vyvrcholením bola oficiálna návšteva prezidenta Slovenskej republiky v Rumunsku. Tradičné priateľské vzťahy medzi **Bulharskou republikou** a Slovenskom sa aj v roku 2002 prehlbovali v záujme euroatlantických aspirácií oboch krajín. Vyvrcholením stykovej činnosti na najvyššej úrovni bola oficiálna návšteva prezidenta Bulharska v Slovenskej republike. Naďalej pokračoval vo vzťahu k **Slovenskej republike** pozitívny trend rozvoja bilaterálnej spolupráce a prezentácie celého spektra spoločných aktivít smerujúcich k integrácii oboch krajín do európskych a transatlantických štruktúr. Došlo k stretnutiam na vládnej, parlamentnej i rezortnej úrovni, no nepodarilo sa uskutočniť recipročné návštevy na úrovni prezidenta a predsedu vlády.

Tradične priateľské a bezproblémové vzťahy Slovenskej republiky s **Cyperskou republikou** v roku 2002 zaznamenali intenzívny rozvoj politického dialógu na najvyššej

úrovni, ktorý bol podporený aj oficiálnou návštevou prezidenta SR. Slovenská republika i v uvedenom období organizovala bikomunitné schôdzky oboch cyperských komunít. S **Maltou** sme naďalej pokračovali v dialógu na vysokej úrovni, najmä v súvislosti so vstupom do Európskej únie.

Popri úsilí o najintenzívnejšiu a bezproblémovú spoluprácu so susedmi Slovenskej republiky, tvorí dlhodobu prioritu slovenskej zahraničnej politiky jej východný a balkánsky vektor. Rozvoj spolupráce s **Ukrajinou** pokračoval v duchu dobrých susedských vzťahov. K najdôležitejším kontaktom patrila oficiálna návšteva prezidenta SR na Ukrajine. Významnými sa stali politické konzultácie venované eurointegračnej problematike, vrátane riešenia budúcej schengenskej hranice a rozvoja cezhraničnej spolupráce. Veľká pozornosť bola venovaná ekonomickej oblasti. V roku 2002 sa slovenská zahraničná politika vyznačovala aktivizáciou kontaktov na najvyššej úrovni voči **Ruskej federácii**. Ich vyvrcholením sa stali dve návštevy prezidenta Slovenskej republiky v RF a návšteva ministra zahraničných vecí SR v Moskve. Tieto kontakty boli dôležitým impulzom pre ďalší rozvoj pragmatických vzťahov s dôrazom na ekonomický rozmer spolupráce. V uvedenom období došlo k oživeniu hospodárskej spolupráce a k posunu v riešení zadĺženosti RF voči SR, keď sa dosiahla dohoda o regulácii splácania dlhu a splatení značnej časti dlhu priamym finančným vyrovnaním. K rozvoju bilaterálnych vzťahov s **Bieloruskom** zaujímalo Slovensko, vzhľadom na pretrvávajúce deficity demokracie, zdržanlivejší postoj.

V oblasti **Balkánu** bola slovenská zahraničná politika prioritne zameraná na rozvoj vzťahov s **Juhoslovenskou zväzovou republikou a Chorvátskom**. V dvojstranných vzťahoch s JZR zostáva stále nedostatočne využitý potenciál v obchodno-hospodárskej oblasti. Novým faktorom pre rozvoj spolupráce môže byť získanie plnoprávneho členstva Slovenskej republiky v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu a identifikovanie JZR ako adresáta slovenskej pomoci v rámci záväzkov Slovenskej republiky v OECD. Zahraničná politika Slovenskej republiky voči Chorvátsku sa orientovala na prehlbovanie hospodárskej a obchodnej spolupráce. Vo vzťahov Slovenskej republiky s **Macedónskou republikou** došlo realizáciou návštevy prezidenta B. Trajkovského v SR k povýšeniu vzájomných vzťahov na najvyššiu úroveň. Naďalej sa nepodarilo aktivizovať hospodársku spoluprácu. Vzájomné vzťahy Slovenskej republiky s **Bosnou a Hercegovinou** zostali i naďalej nerozvinuté. V roku 2002 nedošlo k žiadnemu bilaterálnemu stretnutiu na vyššej úrovni. S **Albánskou republikou** sa nepodarilo uzavrieť zmluvnú základňu, bol však dosiahnutý pokrok, keď albánska strana uznala argumentáciu slovenskej strany vo vzťahu k otázke riešenia albánskeho dlhu voči SR.

Prioritu vzťahov SR s krajinami **južného Kaukazu a strednej Ázie** predstavovala kontinuálne orientácia na obchodno-ekonomickú spoluprácu. V hodnotenom období sa uskutočnila návšteva prezidenta **Arménskej republiky** v SR.

Intenzita vzťahov ku krajinám **Ázie a Oceánie, Afriky a Latinskej Ameriky** bola v roku 2002 priamo úmerná prioritám SR v oblasti zahraničnej politiky a prioritne zameraná na ekonomickú dimenziu. Napriek tomu bol zaznamenaný zvýšený záujem významných krajín Ázie, Latinskej Ameriky a Afriky o skvalitnenie všestrannej spolupráce so SR. Potvrdzujú to realizované stykové aktivity na najvyššej úrovni. Návštevu Slovenska v roku 2002 uskutočnili **indonézska** prezidentka, prezidenti **Brazílie** a **Libanonu**. Prezident SR bol na návšteve Libanonu a **Alžírska**. Veľmi intenzívna slovensko-izraelská relácia bola v roku 2002 obohatená o bezpečnostnú spoluprácu, vrátane zbrojárskej techniky, avšak stykové aktivity boli negatívne ovplyvnené pokračujúcim napätím v izraelsko-palestínskom konflikte, v dôsledku čoho museli byť odložené viaceré bilaterálne akcie, vrátane pripravovanej návštevy izraelského prezidenta M. Katsava v SR. Zintenzívnil sa styky na rezortnej a expertnej úrovni s **Čínou, Kórejskou republikou, Japonskom, Singapurom, a Malajziou**. Politický dialóg prispel k presadeniu ekonomických zámerov Slovenskej republiky vo vzťahu

k najvýznamnejším štátom uvedenej oblasti. K rastu vzájomného obchodného obratu došlo hlavne s Čínou (čínski podnikatelia sa v SR sústreďujú predovšetkým na oblasť obchodu a služieb), Indonéziou, Malajziou (investícia Triplus Industra Spišská Nová Ves, závod na výrobu plastových komponentov pre elektronické zariadenia, objem investície 130 mil. Sk.), Japonskom (od roku 1998 investície v objeme 2 mil. USD), Kórejskou republikou (investície vo výške takmer 61 mil. USD) a Japonskom a Brazíliou. Singapur v Slovenskej republike investoval do spoločného podniku na výrobu elektrotechnických výrobkov a nástrojov - Firma CFM (Cheong Fatt Metals) Holding na Slovensku.

Prehlbovanie spolupráce v **oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva** napomáhalo zvyšovanie kvality kontaktov a aktivít občanov SR a ich zahraničných partnerov, ale aj k prezentácii kultúry a života SR, ako aj k zvyšovaniu informovanosti o všetkých oblastiach života slovenskej spoločnosti. Spolupráca v uvedenej oblasti v roku 2002 bola aj účinným nástrojom podpory krokov SR v rámci predvstupového procesu do EÚ a NATO.

V hodnotenom období venoval rezort zahraničných vecí pozornosť **krajanskej problematike** v spolupráci s novozriadeným generálnym sekretariátom pre zahraničných Slovákov pri Úrade vlády SR a komunitami krajanov v zahraničí. Naďalej sa pracovalo na aktualizácii koncepcie rozvoja slovenských inštitútov a dobudovania ich siete s dôrazom na napĺňanie integračných priorít slovenskej zahraničnej politiky. V rámci krajanskej problematiky v súvislosti s priznávaním postavenia zahraničného Slováka konzulárny odbor MZV SR v roku 2002 prijal celkom 698 žiadostí od žiadateľov z 19 štátov. Pokračoval trend pomalého poklesu počtu žiadostí. Z teritoriálneho hľadiska najväčší záujem o PZS naďalej prejavovali slovenské menšiny z Juhoslovskej zväzovej republiky, Ukrajiny a Rumunska. Extrémne nízky záujem k počtu osôb slovenskej národnosti pretrvával v prípade Maďarska.

Najdôležitejšou úlohou zahraničnej politiky SR v **konzulárnej oblasti** bolo zosúladenie vízovej praxe SR s vízovou praxou štátov EÚ. Ďalej sa rozširovala kariérna konzulárna sieť. V roku 2002 bol zriadený generálny konzulát SR v Krakove, rozširovala sa tiež sieť konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulárnymi úradníkmi. Ku koncu roku 2002 pôsobilo v SR 25 konzulárnych úradov vedených honorárnymi konzulmi a tri vedené kariérnymi konzulmi. V priebehu roka 2002 teda pribudlo päť nových honorárnych konzulárnych úradov cudzích štátov. V štádiu rozhodovania sú žiadosti predložené diplomatickými misiami ďalších deviatich štátov. Slovenská republika pokračovala v negociačnom procese readmisných a bezvízových dohôd.

V **oblasti informačnej činnosti a prezentácie zahraničnopolitických aktivít** bol kladený dôraz predovšetkým na informovanosť o krokoch Slovenska v súvislosti s procesom integrácie do NATO a EÚ. V súvislosti s transparentnosťou týchto prioritných aktivít bola venovaná zvýšená pozornosť propagovaniu cieľov a zámerov pracovných ciest predstaviteľov SR v zahraničných i domácich médiách. Pozitívny ohlas na dianie v SR malo i organizovanie pracovných návštev predstaviteľov zahraničných médií na Slovensku.

Priority **personálnej politiky** MZV SR boli v roku 2002 podmienené zahraničnopolitickými prioritami – vstupom do EÚ a NATO. Pokračoval proces uplatňovania zákona o štátnej a verejnej službe v rezorte, dobudovávanie personálneho obsadenia zastupiteľských úradov, ktoré boli posilnené o ďalších 9 diplomatov, odborníkov na problematiku európskej integrácie a bezpečnostnú politiku. SR mala v roku 2002 v zahraničí 61 veľvyslanectiev, 8 stálych misií, 7 generálnych konzulátov a 8 slovenských inštitútov pri ZÚ SR.

II. ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2003

Základné priority zahraničnej politiky Slovenskej republiky na rok 2003 vychádzajú z Programového vyhlásenia vlády prijatého NR SR v novembri 2002 a predstavuje ich realizácia ďalších krokov smerom k definitívnemu završeniu integrácie a vytváranie podmienok pre efektívne pôsobenie v integračných zoskupeniach, ďalší rozvoj vzťahov so susednými krajinami a cezhraničná spolupráca. Významnú súčasť slovenskej zahraničnej politiky bude predstavovať jej ekonomická dimenzia a dôraz na ďalšiu optimalizáciu a profesionalizáciu zahraničnej služby.

Rok 2003 predstavuje kvalitatívne novú situáciu. Integračné úspechy v roku 2002 položili základ pre prechod slovenskej zahraničnej politiky do novej etapy.

Rok 2003 bude v prvom rade rozhodujúci pre úspešné završenie začlenenia Slovenskej republiky do euroatlantických integračných zoskupení. Naším hlavným cieľom preto bude plná koncentrácia na záverečné úlohy - prístupové rokovania v rámci NATO a dosiahnutie čo najrýchlejšieho schválenia členstva Slovenskej republiky v národných parlamentoch členských štátov NATO. Podobne nás čaká ratifikačný proces v krajinách EÚ a domáce referendum, v ktorom sa naši občania vyjadrí k členstvu Slovenskej republiky v únii.

Súčasne integrácia otvára nové dimenzie pre realizáciu slovenských zahraničnopolitických cieľov. Ak bola doposiaľ integrácia prioritne cieľom zahraničnej politiky, postupne sa z nej stáva jej nástroj. Popri tradičných nástrojoch zahraničnej politiky - multilaterálnej a bilaterálnej diplomacii - tak Slovenská republika získava nový prostriedok realizácie zahraničnopolitických cieľov, ktorým je pôsobenie v integračných zoskupeniach. Na prvý pohľad ide aj v prípade EÚ a NATO o multilaterálnu diplomáciu, táto je však modifikovaná spojeneckým charakterom týchto integračných zoskupení, ktorý sa odvíja zo skutočnosti, že NATO a EÚ nepredstavujú len spoločenstvo záujmov, ale aj spoločenstvo hodnôt.

Cieľom zahraničnej politiky Slovenskej republiky v oblasti **európskej integrácie** v roku 2003 bude ukončiť prístupový proces a pokračovať v príprave na členstvo tak, aby Slovenská republika bola schopná zapojiť sa do činnosti EÚ od dátumu podpisu prístupovej zmluvy v rozsahu, v akom jej to bude umožnené. Tu je však potrebné mať na zreteli, že nosná časť etablovania sa na podmienky EÚ sa zo zahraničnopolitickej roviny preniesie do vnútroštátnej. Zodpovednosť zahraničnej politiky v tomto smere bude cieľená na zabezpečenie procesu ratifikácie prístupovej zmluvy v jednotlivých členských štátoch a na zabezpečenie efektívneho zastúpenia Slovenskej republiky v európskych inštitúciách. Politický dialóg sa bude ďalej transformovať na štandardný dialóg prebiehajúci medzi členskými krajinami EÚ.

Začiatkom roka 2003 sa naša pozornosť sústreďí na finalizáciu Zmluvy o pristúpení. Samotný podpis zmluvy by sa mal uskutočniť 16. apríla 2003 v Aténach. Po podpise zmluvy začne ratifikačný proces. Očakáva sa, že tento proces bude zdĺhavý a v niektorých krajinách procedurálne komplikovaný. Z tohto dôvodu bude musieť Slovenská republika viesť intenzívnu komunikáciu so všetkými relevantnými politickými subjektami v členských krajinách EÚ.

Pred ratifikáciou Zmluvy o pristúpení prebehne referendum o vstupe Slovenskej republiky do EÚ. Vzhľadom na dlhodobu vysokú podporu slovenského obyvateľstva vstupu do EÚ je predpoklad, že referendum bude úspešné. Diskusia, ktorá bude referendu predchádzať, si vyžiada širokú prípravu a fundovanú argumentáciu zo strany politických predstaviteľov a odbornej verejnosti. MZV SR bude aktívne vstupovať do tejto diskusie aj

vzhľadom na svoje doterajšie postavenie v negociačnom procese, ako aj koordinačnú úlohu po vstupe.

V období od podpisu zmluvy do vstupu bude kľúčovou úlohou prispôbenie systému fungovania štátnej správy v záležitostiach EÚ tak, aby mohla byť po vstupe do únie efektívne zabezpečovaná účasť Slovenskej republiky v jej rozhodovacích procesoch. Už postavenie Slovenskej republiky ako pozorovateľa po podpise zmluvy poskytne priestor pre aktívne presadzovanie záujmov Slovenskej republiky v štruktúrach EÚ a umožní v dostatočnom predstihu zaviesť a osvojiť si procedúry, ktoré po vstupe umožnia efektívne fungovanie Slovenskej republiky ako členskej krajiny.

Jednou z priorít zahraničnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k EÚ v budúcom roku bude aktívna účasť na diskusii o budúcnosti EÚ s cieľom hájiť záujmy Slovenskej republiky pri príprave návrhu ústavnej zmluvy EÚ v Konvente o budúcnosti Európy, ktorý by mal svoju činnosť ukončiť v júni 2003 a následne na medzivládnej konferencii, ktorá by mala ústavnú zmluvu schváliť. Budeme sa usilovať, aby nasledujúca medzivládna konferencia bola zvolaná tak, aby sa jej Slovenská republika mohla zúčastniť už ako plnoprávny člen.

Po obdržaní pozvánky na pražskom summite NATO sa Slovenská republika prakticky ocitla na prahu **Severoatlantickej aliancie**. Po začatí prístupových rokovaní, ktorých ukončenie je naplánované na marec 2003, bude nevyhnutné koncentrovať úsilie na plnenie Ročného národného programu PRENAME 2003. Od týchto okolností bude závisieť i úspešnosť následného ratifikačného procesu v národných parlamentoch členských krajín NATO po podpísaní prístupových protokolov. Za účelom bezproblémovej ratifikácie nášho vstupu bude dôležité diplomatické pôsobenie Slovenskej republiky v členských krajinách NATO, predovšetkým jeho parlamentná dimenzia. Po úspešnom zvládnutí prístupových rokovaní s tímom NATO bude potrebné dobudovanie misie Slovenskej republiky pri NATO a jej postupné transformovanie na stálu delegáciu, ako aj nárast objemu činnosti vyplývajúceho z otvorenia de facto všetkých výborov NATO aj pre Slovenskú republiku.

Osobitnú dimenziu vstupu SR do NATO tvorí informovanie verejnosti o cieľoch a princípoch NATO, jej politike a úlohách. V priebehu dvoch minulých rokov sa vďaka aktívnej práci vlády s verejnosťou, ktorú podporoval významne aj mimovládny sektor, podarilo docieľiť stabilnú vyše 50% podporu obyvateľstva vstupu SR do NATO. Po pražskom summite podpora občanov pre vstup SR do NATO klesla z viacerých dôvodov - uspokojenie politikov aj občanov z pozvania v Prahe, zhoršovanie situácie v Iraku s možnosťou vojenského zásahu, nárast aktivít KSS a občianskych aktivistov na vypísanie referenda o vstupe SR do NATO, ktoré vláda aj NR SR odmietli vypísať. Konanie referenda v čase vrcholiacich prístupových rozhovorov má negatívne zahraničnopolitické implikácie. Preto MZV SR v rámci Vládneho výboru pre prípravu SR na členstvo v NATO (PRENAME) bude tejto problematike venovať osobitnú pozornosť s cieľom opätovne posilniť podporu verejnosti pre vstup SR do NATO a ukončiť úspešne prístupový proces.

V súvislosti s výsledkami summitu NATO a summitu EAPC stojí pred Slovenskou republikou úloha adaptácie a posilnenia euroatlantického partnerstva, Partnerského akčného plánu proti terorizmu a spôsob príspevku do Pražského záväzku spôsobilostí a v rámci neho i do síl rýchlej reakcie NATO. V rámci prebiehajúcej reformy ozbrojených síl - Model 2010 - sa musí klásť dôraz na vytvorenie armády, ktorá bude môcť byť účinne nasadená pri obrane proti terorizmu a prispeje k budovaniu nových aliančných spôsobilostí.

Po podpise Protokolu k Severoatlantickej zmluve o pristúpení Slovenskej republiky bude Slovenskej republike, so štatútom pozorovateľa, otvorená väčšina výborov a skupín NATO. Až do získania plného členstva v NATO bude mať Slovenská republika možnosť

účasťou na práci NATO zvýšiť svoju pripravenosť plne prevziať všetky záväzky a povinnosti vyplývajúce z členstva v NATO, prispôbiť svoje rozhodovacie mechanizmy a pripraviť kvalifikovaný personál pre prácu v štruktúrach NATO.

V roku 2003 sa v Slovenskej republike začne tiež proces prípravy usporiadania zasadnutia Parlamentného zhromaždenia NATO, ktoré sa uskutoční v máji 2004 v Bratislave, len niekoľko dní pred summitom NATO. Jeho úspešné zvládnutie bude pre Slovenskú republiku politicky veľmi dôležité. Veľmi dôležitou otázkou bude i naďalej práca s verejnou mienkou s cieľom zvýšenia podpory obyvateľstva pre vstup Slovenskej republiky do NATO.

V rámci tradičnej multilaterálnej diplomacie bude naďalej prioritné miesto zastávať **Organizácia spojených národov**, na pôde ktorej sa Slovenská republika bude v roku 2003 aktívne angažovať v otázkach medzinárodného mieru a bezpečnosti pokračujúcou účasťou v mierových operáciách OSN ako predpokladu pre získanie členstva v BR OSN na funkčné obdobie 2006-2007, ako aj v problematike medzinárodného práva podporou jeho kodifikácie, pokrokového rozvoja a posilňovania mierového urovnávania medzinárodných sporov. V roku 2003 bude rezort MZV SR venovať mimoriadnu pozornosť otázkam **odzbrojenia a kontroly zbrojenia**, ako aj ďalšiemu zabezpečovaniu účasti Slovenskej republiky v multilaterálnych kontrolných režimoch exportu.

V rámci Európy budeme klásť dôraz na ďalší rozvoj spolupráce v rámci **Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe** a **Rady Európy**, ktorých priestor vidíme v oblasti preventívnej diplomacie, kooperatívnej bezpečnosti a posilňovaní dôvery v rámci "širšej Európy" presahujúcej hranice dnešnej európskej a euroatlantickej integrácie. Slovenská republika sa bude aktívne zaslúžiť o plnenie Deklarácie Ministerskej rady OBSE reagujúcej na zmenu, ktorá sa zameriava na potrebu adaptácie OBSE na zmenené bezpečnostné podmienky a na hľadanie nástrojov proti novým výzvam. Slovenská republika sa zapojí aj do plnenia úloh vyplývajúcich zo Stratégie OBSE proti hrozbám bezpečnosti a stability v 21. storočí a z rozhodnutia o konaní výročných bezpečnostných konferencií OBSE.

V rámci Rady Európy bude dôležité pokračovať v podpore činnosti RE ako významnej regionálnej organizácie, ktorá predstavuje unikátne celoeurópske fórum na riešenie závažných politických otázok, ochrany ľudských práv, práv národnostných menšín a kultúrnej spolupráce. Slovenská republika podporí uskutočnenie 3. summitu, ktorý by mal dať politický impulz pre ďalšie zameranie činnosti a postavenia RE v zmenenej európskej architektúre po očakávanom rozšírení EÚ.

Slovenská republika sa bude ďalej snažiť o skvalitnenie aktívnej účasti na práci v **Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj**. V budúcom roku čakajú Slovenskú republiku dve zasadnutia na ministerskej úrovni, na ktorých sa predpokladá účasť členov vlády Slovenskej republiky. Prvou bude už pravidelná ministerská schôdzka Rady OECD, ktorá sa uskutoční v apríli 2003, druhou bude zasadnutie Výboru OECD pre zamestnanosť, prácu a sociálne veci, ktoré sa uskutoční na ministerskej úrovni v septembri 2003.

V roku 2003 okrem realizácie práv a povinností vyplývajúcich z riadneho členstva vo **Svetovej obchodnej organizácii (WTO)** bude sa Slovenská republika aktívne zúčastňovať na prebiehajúcich multilaterálnych rokovaní podľa Rozvojovej agendy z Dohy, v nich presadzovať svoje obchodno-politické záujmy a v súlade s integračnými procesom do EÚ harmonizovať svoje negociačné pozície s pozíciami EÚ. Hlavnou udalosťou v roku 2003 bude 5. ministerská konferencia WTO, ktorá sa uskutoční 10. - 14. septembra v Cancúne v Mexiku. Na tejto konferencii sa bude hodnotiť dosiahnutý vývoj v rokovaní, diskutovať o výhľade pre ukončenie rokovaní k stanovenému termínu 1. januára 2005 a diskutovať aj o ďalšom smerovaní a aktivitách WTO. V roku 2003 sa Slovenská republika bude tiež snažiť získať predsednícky post v niektorom z hlavných orgánov WTO.

V rámci svojich aktivít v regionálnych združeníach sa Slovenská republika bude aktívne angažovať v **Stredoeurópskej iniciatíve**, kde sa zameria na rozvoj činnosti v pracovných skupinách, ktorým predsedá (kultúra, boj proti kriminalite). V kontexte členstva Slovenskej republiky v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu sa vytvára pre Slovenskú republiku aj väčší priestor pri realizácii projektov určených na obnovu krajín západného Balkánu. K prioritám bude patriť príprava a účasť Slovenskej republiky na summite SEI vo Varšave na jeseň 2003. Slovenská republika bude naďalej podporovať hlavnú myšlienku **Čiernomorskej hospodárskej spolupráce**, ktorou je podpora mieru, stability a bezpečnosti v regióne Čierneho mora prostredníctvom multilaterálnej ekonomickej spolupráce. MZV SR sa bude podieľať na vytváraní optimálnych podmienok pre čerpanie finančných prostriedkov z programu PHARE v dvojstranných komisiách, participovať na práci medzivládnych komisií pre cezhraničnú spoluprácu v rámci euroregiónov. V roku 2003 bude realizovaná multilaterálna a priama bilaterálna pomoc vybraným krajinám na základe strednodobej koncepcie **oficiálnej rozvojovej pomoci** na roky 2003-2008 a Národného programu pomoci, ktoré prerokuje vláda Slovenskej republiky v marci 2003.

V **medzinárodnoprávnej oblasti** budeme naďalej vytvárať zmluvné predpoklady na realizáciu zahraničnej politiky Slovenskej republiky a zabezpečovať účasť Slovenskej republiky na normotvorných aktivitách OSN a ďalších medzinárodných organizácií, ako i na prípravu Slovenskej republiky na členstvo v EÚ a NATO. Budeme venovať pozornosť najmä posúdeniu kompatibility záväzkov Slovenskej republiky z platných medzinárodných zmlúv s právom EÚ a zabezpečeniu ich zosúladenia. V oblasti **boja proti terorizmu** budeme spolupracovať na činnosti Ad hoc výboru pre otázky medzinárodného terorizmu s cieľom pokračovať v príprave všeobecného dohovoru o medzinárodnom terorizme, ako i medzinárodného dohovoru o potláčaní činov jadrového terorizmu.

Slovenská republika bude v oblasti **ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám** udržiavať vysokú úroveň reálneho zabezpečovania týchto práv. Na pôde medzinárodných organizácií, najmä OSN, OBSE a RE sa bude Slovenská republika aktívne zapájať do kontroly plnenia prijatých záväzkov, ako i do normotvorby. Na medzinárodných fórach bude Slovenská republika podporovať ideu riešenia rómskej problematiky ako spoločnej európskej otázky so zdôraznením individuálnej zodpovednosti vlád za aktivity vykonané na národnej úrovni.

Významným prvkom rozvoja vzťahov regióne strednej Európy naďalej zostane **vyšehradská spolupráca**. Po završení hlavných cieľov, ktoré stáli pri zrode tejto spolupráce, prechádza V4 určitou transformáciou. Slovenská republika má záujem o zachovanie a ďalší rozvoj V4. Ako predsednícka krajina v roku 2003 máme preto ambície naďalej ju utužovať, vrátane jej širšej dimenzie vo formáte V4+Benelux, resp. "V4+". Budeme sa usilovať o usporiadanie oficiálneho summitu predsedov vlád V4, na ktorom by sa zúčastnil ministerský predseda Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska T. Blair.

Bilaterálna agenda slovenskej zahraničnej politiky bude aj v roku 2003 podriadená ukončeniu prístupového procesu a pokračovania prípravy na plné členstvo v NATO a EÚ. Po podpise prístupových protokolov a zmlúv sa bude zahraničná politika Slovenskej republiky zameriavať predovšetkým na poskytovanie relevantných informácií politickým predstaviteľom členských krajín s cieľom uľahčiť ratifikačný proces. Za prioritu Slovenskej republiky vo vzťahu ku každej krajine v bilaterálnej oblasti považujeme vzájomne výhodne a vyvážené obchodno-ekonomické vzťahy. Slovenské bilaterálne aktivity budú zamerané na partnerov Slovenskej republiky z EÚ a NATO, susedné krajiny, ako aj krajiny západného Balkánu a východnej Európy.

V nadchádzajúcom období vo vzťahoch s **Českou republikou** sa budeme usilovať o zachovanie súčasného pozitívneho trendu rozvoja politického dialógu a využitie skúseností a potenciálu Českej republiky pri zefektívnení spolupráce v politickej, vojensko-bezpečnostnej, vojensko-technickej spolupráce a hospodárskej oblasti. Jednou z priorit bude hľadanie ďalších možností rozvoja ekonomickej spolupráce s dôrazom na využitie rezerv v bilaterálnom obchode výraznejšou podporou exportu výrobkov Slovenskej republiky, aktívnejšou marketingovou stratégiou, ako aj pri hľadaní možností spolupráce na trhoch tretích krajín. V súvislosti so vstupom Slovenskej republiky a Českej republiky do EÚ sa bude pripravovať komplexný materiál o ukončení činnosti Rady colnej únie (RCÚ), Stáleho sekretariátu RCÚ a o otázkach ďalšej spolupráce zmluvných strán. Jednou z možných alternatív je aj transformácia Sekretariátu RCÚ na koordinačné centrum v rámci zoskupenia V4. Základným strategickým zámerom oboch štátov colnej únie v roku 2003 je završenie procesu prístúpenia do Európskej únie. Ku dňu vstupu Slovenskej republiky a Českej republiky do EÚ bude ukončená platnosť všetkých doteraz uzatvorených preferenčných dohôd.

Prioritou zahraničnej politiky Slovenskej republiky voči **Poľskej republike** bude pokračovanie v intenzívnom dialógu s jej predstaviteľmi. Bude potrebné intenzívnejšie stimulovať cezhraničnú a euroregionálnu spoluprácu užšími kontaktmi s hraničiacimi vojvodstvami PR, ako aj dobudovanie cestnej infraštruktúry v pohraničí, rozvoj obchodných aktivít, odbúravanie ochranných opatrení PR a získavanie zahraničných investícií z Poľska. Taktiež rozvoj turistických kontaktov bude dôležitou súčasťou aktivít.

Hlavné úsilie slovenskej zahraničnej politiky vo vzťahu k **Maďarskej republike** bude smerovať k zintenzívneniu kontaktov ako východiska pre ďalší rozvoj bilaterálnej spolupráce a upevňovania vzájomnej dôvery a porozumenia na báze Základnej zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci.

Rakúsko ako jediná susedná krajina Slovenskej republiky, ktorá je členom EÚ, zostane aj v roku 2003 prioritnou reláciou slovenskej zahraničnej politiky. Predmetom osobitnej pozornosti Slovenskej republiky bude zachovanie výraznej dynamiky rozvoja bilaterálnych vzťahov s dôrazom na zlepšenie dopravnej infraštruktúry, cezhraničnej spolupráce a spolupráca v oblasti integrácie Slovenskej republiky do EÚ.

Vzťahy Slovenskej republiky voči **Spojeným štátom americkým** sa v roku 2003 zamerajú na podporu protokolov o prístúpení Slovenskej republiky k NATO v Senáte Kongresu USA. Budeme usilovať o realizáciu návštevy prezidenta USA G. W. Busha na Slovensku a získanie nových investícií z USA. Pre Slovenskú republiku bude prioritou voči **Kanade** zintenzívnenie a dynamizácia politických stykov, prezentácia slovenskej kultúry a ekonomickej diplomacie. Cieľom v oblasti stykových aktivít bude hlavne realizácia oficiálnej návštevy kanadského ministra zahraničných vecí na Slovensku.

Nemecká spolková republika bude aj v nadchádzajúcom období dôležitým politickým a ekonomickým partnerom Slovenskej republiky. Preto bude nutné pokračovať v spolupráci na spolkovej, ale aj na krajinských úrovniach s cieľom zabezpečiť ďalší rozvoj politickej a obchodnej spolupráce a dosiahnuť úspešný priebeh ratifikačného procesu v spolkovom sneme v súvislosti s integráciou SR do EÚ a NATO.

V roku 2003 voči **Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska** budeme pokračovať v intenzívnych bilaterálnych stykoch s dôrazom na parlamentné kontakty. Prioritou naďalej zostáva snaha o zrušenie vízovej povinnosti pred vstupom Slovenskej republiky do EÚ. Pozornosť budeme venovať **Írskej republike** s cieľom aktívne podporovať rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce a prípravu návštevy prezidentky Írska v Slovenskej republike.

Aktivity v rámci bilaterálnej relácie Slovenská republika - **Francúzsko** sa budú v roku 2003 sústreďovať na zintenzívnenie stykov na najvyššej úrovni. Medzi prioritami naďalej zostáva vytváranie priaznivých podmienok na zvyšovanie podielu francúzskych investícií na celkovom objeme zahraničných investícií v Slovenskej republike a zvyšovanie počtu priamych kontaktov medzi regiónmi oboch krajín. So **Španielskym kráľovstvom** bude potrebné v roku 2003 nadviazať na existujúcu spoluprácu a udržať intenzitu vzájomných kontaktov medzi vládnymi predstaviteľmi oboch krajín. Dôležité bude aj napomáhanie rozvoju kontaktov medzi expertmi štátnej správy, podnikateľmi, profesionálnymi a spoločenskými organizáciami. Medzi hlavné ciele tiež bude patriť zintenzívnenie ekonomickej spolupráce. Bude treba využiť **talianske** predsedníctvo v EÚ v 2. polroku v prospech ratifikácie rozšírenia NATO a EÚ o nové členské krajiny. Usilovať sa budeme o uskutočnenie návštevy premiéra S. Berlusconiho a členov jeho vlády v Slovenskej republike. Žiaduca bude intenzifikácia vzťahov na podnikateľskej úrovni. Vo vzťahu k **Belgickému kráľovstvu** bude potrebné i naďalej udržiavať politický dialóg na vysokej úrovni, k čomu by mala prispieť aj oficiálna návšteva predsedu vlády Slovenskej republiky M. Dzurindu. Zintenzívnenie všestrannej spolupráce sa predpokladá okrem federálnej úrovne i na úrovni belgických regiónov a spoločenstiev. Prioritou vo vzťahu k **Holandskému kráľovstvu** bude uskutočnenie viacerých bilaterálnych návštev, ale aj ďalšie prehlbovanie vzájomnej spolupráce. Slovenská republika bude v roku 2003 s **Luxemburským veľkovoľvodstvom** pokračovať v ďalšom rozvoji spolupráce s osobitným dôrazom na pokračovanie politického dialógu s cieľom uskutočnenia oficiálnej návštevy veľkovoľvodcu Luxemburska Henryho v Slovenskej republike. Vo vzťahu s **Portugalskom** sa Slovenská republika zameria na pokračovanie dialógu na najvyššej úrovni s dôrazom na intenzívne preberanie portugalských skúseností z predvstupového procesu na všetkých úrovniach.

Rozvoj vzťahov s **Dánskom** bude spojený s realizáciou návštevy prezidenta Slovenskej republiky v Dánsku. V priebehu roka 2003 predpokladáme posilnenie slovensko - **švédskej** bilaterálnej aj multilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach, najmä prehlbenie vzťahov medzi parlamentmi oboch krajín. S **Fínskom** budeme pokračovať v obojstranne užitočnom dialógu na vysokej úrovni. Po parlamentných voľbách navrhujeme obnoviť dialóg na úrovni predsedov vlád a uskutočniť návštevu fínskeho premiéra v Slovenskej republike. S **Nórskym kráľovstvom** predpokladáme intenzifikáciu vzájomnej spolupráce, a to nielen z hľadiska politického, ale najmä ekonomickeho-obchodného. V tomto zmysle budeme podporovať stykové aktivity na všetkých úrovniach vedúce k naplneniu uvedeného cieľa. Bilaterálne vzťahy Slovenskej republiky s **Islandom** sa aj v nadchádzajúcom období budú rozvíjať v duchu stabilnosti a vzájomnej prosperity.

Základnými úlohami voči **Helénskej republike** bude pokračovanie intenzívneho politického dialógu a jeho rozvinutie na všetkých úrovniach. V priebehu predsedníctva Helénskej republiky v EÚ v 1. polroku 2003 sa očakáva podpísanie Prístupovej zmluvy medzi Slovenskou republikou a EÚ v Aténach. Politický dialóg s **Tureckom** bude v nadchádzajúcom období pokračovať návštevou prezidenta Slovenskej republiky v Turecku, ktorá by mala napomôcť ďalšie zintenzívne bilaterálnej spolupráce.

Ťažisko zamerania slovenskej zahraničnej politiky voči **Lotyšsku, Estónsku a Litve** bude spolupráca v otázkach spoluzodpovednosti za budúcnosť Európy aj bezpečnosť v severoatlantickom priestore. Tento proces sa bude prelínať s rozvojom politického dialógu, ale aj ekonomickej a obchodnej spolupráce a kultúrnej výmeny. Bude potrebné doplniť zmluvnú základňu medzi Slovenskou republikou a pobaltskými krajinami tak, aby v nej nechýbali štandardné bilaterálne zmluvy, o ktoré sa opiera obchod, vzájomné investovanie, doprava, ale aj kultúrna, vedecká a školská spolupráca a komfort občanov jednej zmluvnej strany na území druhej.

V roku 2003 bude Slovenská republika pokračovať v pozitívnom trende spolupráce s **Rumunskom** v bilaterálnej a multilaterálnej oblasti s ťažiskom na politickú a ekonomickú oblasť. Usilovať sa budeme o uskutočnenie návštevy rumunského prezidenta na Slovensku a uskutočnenie návštevy rumunského premiéra v Slovenskej republike. Obojstranná a prospešná spolupráca, výmena poznatkov, ďalšie zintenzívňovanie politického dialógu medzi Slovenskou republikou a **Bulharskou republikou** zostávajú prioritnou úlohou zahraničnej politiky Slovenskej republiky aj v nastávajúcom období. Jednu z priorit zahraničnej politiky Slovenskej republiky v nadchádzajúcom období voči **Slovinskej republike** by mala tvoriť i podpora pri realizácii obchodných a hospodárskych záujmov Slovenskej republiky v Slovinsku. V priebehu roku 2003 by sa mali uskutočniť recipročné návštevy prezidenta a predsedu vlády Slovinska v Slovenskej republike.

Vo vzťahoch s **Cyprom** budeme pokračovať v poskytovaní “dobrých služieb“ predstaviteľom oboch cyperských komúnit a v príprave návštevy cyperského prezidenta v Slovenskej republike. V roku 2003 sa vzťahy s **Maltou** budú koncentrovať predovšetkým na hospodársku spoluprácu.

Vzťahy Slovenskej republiky s **Ruskou federáciou** budú aj v nadchádzajúcom období zamerané na ich ďalšie prehlbovanie, stabilitu a rozširovanie, pričom ťažiskom vzťahov bude ekonomická dimenzia. Pre zabezpečenie dlhodobých ekonomických záujmov voči RF by bola prospešná návšteva na úrovni predsedu vlády Slovenskej republiky v Rusku. Slovenská republika bude pokračovať v rozvoji dobrých susedských a korektných vzťahov s **Ukrajinou**. V tejto súvislosti bude Slovenská republika aktívne podporovať konkrétne kroky Ukrajiny zamerané na jej postupné začleňovanie do spoločenstva demokratických a trhovo orientovaných európskych štátov, vrátane regionálnych a subregionálnych organizácií. Aj v nadchádzajúcom období zostane ekonomická oblasť prioritnou v našich bilaterálnych vzťahoch. Prioritným záujmom Slovenskej republiky voči **Bielorusku** bude rozvoj ekonomickej spolupráce. Vo vzájomných vzťahoch s **Moldavskou republikou** budeme podporovať prointegračné, prodemokratické a proreformné úsilie politických síl napomáhajúcich perspektívnej integrácii krajiny do EÚ.

Hlavnou úlohou voči v **Juhoslovenskej zväzovej republike** (od 4.2.2003 **Srbsko a Čierna Hora**) bude zachovanie kvality bilaterálnych vzťahov, predovšetkým v hospodárskej oblasti. Predpokladáme aktívne zapojenie Slovenskej republiky do práce v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu ako stáleho člena. Prioritou voči **Chorvátskej republike** v nadchádzajúcom období bude uskutočniť oficiálnu návštevu prezidenta Slovenskej republiky a predsedu NR SR v Chorvátsku. Politické vzťahy s **Albánskom** a **Macedónskom** bude potrebné pozdvihnúť na vyššiu úroveň, najmä prostredníctvom spolupráce v hospodárskej oblasti. V tomto smere budeme usilovať o rozšírenie bilaterálnej zmluvnej základe. Voči Albánskej republike, ako aj voči **Bosne a Hercegovine** sa zahraničná politika Slovenskej republiky zameria na diverzifikovanú hospodársku spoluprácu, najmä v oblasti výstavby a rekonštrukcie cestných komunikácií (špecialisti, dodávka materiálov a techniky) a odminovacích prác.

Pri rozvoji vzťahov s krajinami **južného Kaukazu a strednej Ázie** sa Slovenská republika v roku 2003 bude naďalej prioritne orientovať na obchodno-ekonomickú spoluprácu. V tejto súvislosti sa budeme usilovať o realizáciu návštevy prezidenta Slovenskej republiky v krajinách strednej Ázie (**Kirgizsko a Uzbekistan**). Ďalšie prehlbovanie vzťahov medzi Slovenskou republikou a Kazachstanom možno očakávať od recipročnej návštevy prezidenta Kazachstanu v Slovenskej republike naplánovanej na jún roku 2003.

V centre pozornosti zahraničnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k najvýznamnejším krajinám **Ázie, Oceánie, Latinskej Ameriky a Afriky** naďalej zostáva

presadzovanie aktívneho prístupu predovšetkým v hospodársko-ekonomickej oblasti. Priority slovenskej zahraničnej politiky v roku 2003 budú vychádzať z diverzifikovaného prístupu k jednotlivým štátom na základe ich geopolitického významu a postavenia v medzinárodných vzťahoch, ako aj mierou ich postojov alebo zapojenia do medzinárodnej protiteroristickej koalície. Dôraz budeme klásť predovšetkým na rozvoj hospodárskej spolupráce s týmito krajinami. Slovenská republika bude zaujímať také postoje voči regiónu Blízkeho a Stredného východu, ktoré budú viesť k ukončeniu napätia, k bezpečnosti Európy a strednej Európy zvlášť.

V súvislosti s potrebou väčšej vyváženosti obchodnej výmeny a hľadaním alternatívnych trhov sa význam krajín Ázie, Oceánie, Latinskej Ameriky a Afriky ešte viac zvýrazní. V nadchádzajúcom období sa očakáva rozšírenie záujmu o tieto krajiny, hlavne v ekonomickom rozmere diplomacie, ktorému sa podriaďujú aj plánované stykové aktivity na najvyššej úrovni do krajín prednostného záujmu. Cesta prezidenta Slovenskej republiky do **Číny, Malajzie, Singapuru a Indie** by mala vzbudiť záujem o prilákanie zahraničného kapitálu z týchto krajín na Slovensko. Návštevy v **Juhoafrickej republike, Angole a Egypte** sa budú niesť v znamení nášho záujmu o rozšírenie obchodno-ekonomickej spolupráce a umiestnenie slovenskej produkcie, vrátane špeciálu. Cieľom bude prilákať dlhodobé zahraničné investície do Slovenskej republiky v kontexte plánovanej oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky v **Japonsku a Kórejskej republike**.

V súvislosti s očakávaným posilnením medzinárodnej pozície Slovenskej republiky je možné predpokladať aktivizáciu spolupráce v oblasti **kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva**. Okrem pokračujúceho plnenia koordinačnej funkcie v rámci jednotlivých rezortov sa MZV SR zameria najmä na zintenzívnenie kontaktov využiteľných na zlepšenie zahranično-politického postavenia Slovenskej republiky. V roku 2003 sa najmä v kultúrnych aktivitách bude klásť dôraz na podujatia pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky. V nadchádzajúcom období sa bude i naďalej venovať pozornosť **krajanskej problematike**, spolupráci s Generálnym sekretariátom pre zahraničných Slovákov a komunitami krajanov v zahraničí, ako aj poskytovaniu podpory ich aktivitám prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky a slovenských inštitútov v zahraničí.

V **konzulárnej oblasti** bude dôležité pokračovať v harmonizácii právnych noriem Slovenskej republiky s legislatívou EÚ a pripravovať sa na vstup do Schengenského systému - dopracovať systémy na vydávanie víz a vydávanie diplomatických a služobných pasov, pokračovať v budovaní a skvalitňovaní siete konzulárnych úradov Slovenskej republiky a rozvíjať spoluprácu konzulárnych služieb s krajinami EÚ.

Pôsobenie v **oblasti informačnej činnosti a prezentácie zahraničnopolitických aktivít SR** bude súvisieť s prioritnými úlohami vstupu Slovenska do Európskej únie a uzatvorenia prístupových rokovaní do NATO. Dôraz bude MZV SR klásť na systematickú propagáciu predpokladov a ďalších krokov Slovenskej republiky v zahraničnopolitickej, hospodárskej, ekonomickej a kultúrnej oblasti v zahraničných i domácich médiách. MZV SR taktiež zabezpečí sprevádzkovanie domovských stránok zastupiteľských úradov SR v zahraničí.

V rámci optimalizácie diplomatickej služby a **personálnej politiky** MZV SR zabezpečí doplnenie stavu štátnych zamestnancov na zaistenie jeho efektívnej činnosti, najmä v oblastiach našich zahraničnopolitických priorít – bezpečnostnej politiky a integrácie do EÚ. V záujme ďalšej profesionalizácie zahraničnej bude MZV SR venovať zvýšenú pozornosť celoživotnému vzdelávaniu zamestnancov a realizovať ich odborné vzdelávania v súlade s požiadavkami zákona o štátnej a verejnej službe. Vzhľadom na komplikovanosť a

rôznorodosť právnych vzťahov pri výkone zahraničnej služby bude potrebné pripraviť osobitný zákon o zahraničnej službe.

Završením integračného procesu sa výrazným spôsobom rozširuje škála prostriedkov realizácie zahraničnopolitických cieľov Slovenskej republiky. Základom strategického plánovania slovenskej zahraničnej politiky sa stane určenie nástrojov zahraničnej politiky, ktoré sú primerané a z hľadiska efektivity najvhodnejšie pre realizáciu konkrétneho zahraničnopolitického zámeru. Aj v slovenskej zahraničnej politike bude možné v istom slova zmysle hovoriť o aplikácii princípu subsidiarity známeho z Európskej únie adaptovaného na podmienky slovenskej zahraničnej politiky. V každom konkrétnom prípade bude nutné posúdiť, ktorý z nástrojov, akými bude slovenská diplomacia disponovať, je najvhodnejšie použiť v záujme čo najefektívnejšieho dosiahnutia daného zahraničnopolitického cieľa. Podmienkou toho ale je definitívne završenie integrácie do Európskej únie a NATO. Ak sa naplnia zámery slovenskej diplomacie rok 2003 by mal byť posledným "prístupovým" rokom.